

Työläjäjärvi, Ilveskivi

25.8.2014

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Lausuntopyyntönnö 23.7.2014/Dnro 2329/2014, 825307 v. 1

Hallituksen esitys sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Lakiehdotuksella ehdotetaan säästettäväksi 75 miljoonaa euroa vuoden 2015 talousarviossa leikkaamalla hammashuollosta, terveydenhuollon matkoista ja kuntoutuksesta maksettavia sairausvakuutuskorvauksia. Samalla valtion rahoitusosuutta sairausvakuutuksen kuluista entisestään vähennettäisiin.

Vakuutettujen rahoitusosuutta ei tule suurentaa

Hallituksen päätösten takia sairaanhoitovakuutukseen on tehty suuria leikkauksia ja säästöjä viime vuosina. Jotta välttyttiin kestäättömän suurilta leikkauksilta lääkekorvauksiin, palkansaajat suostuivat määrääkaiseen korotukseen vakuutettujen maksuosuuteen. Tarkoitus oli siirtää säästöjen täysmääräinen toteutuminen lääkekorvausjärjestelmän kokonaisuudistuksen yhteyteen, jolloin säästöt olisi saatu leikkausten sijasta esimerkiksi rationaalista lääkehoitoa kehittämällä. Vakuutettujen maksuosuuden korotuksia hallituksen yksipuolisella ilmoituksella ei voida hyväksyä eikä tätä määrääkaista korotusta vakuutettujen maksuosuuteen pidä vakinaistaa.

Palkansaajakeskusjärjestöt STTK ja Akava toteavat, että sairausvakuutuksen rahoitusvastuun hivuttaminen hiljalleen pois valtion vastuulta on syytä keskeyttää, kunnes päätökset terveydenhuollon rahoitusuudistuksen linjauksista on tehty ja tarkoituksenmukaista rahoitusvastuujakoa voidaan tarkastella kokonaisuutena.

Työnantajien maksuosuus

Jos sairaanhoitovakuutuksen maksuosuuksia on muutettava, olisi perusteltua ottaa työnantajien maksuosuus käyttöön. Työnantajat hyötyvät lääkekorvauksista huomattavasti, koska lääkekorvauksilla rahoitetut lääkkeet ovat ehto monen työntekijän työkyvylle ja auttavat vähentämään työntekijöiden sairaslomia ja työkyvyttömyyseläkkeitä. Työnantajien olisi perusteltua osallistua etenkin työssäkävien lääkkeiden rahoitukseen.

Työläjäarvi, Ilveskivi

25.8.2014

Tulevaisuudessa olisi myös selvitettävä, miten matkakorvaukset saadaan hallintaan. Samalla tulisi pohtia, olisiko matkakorvausten rahoitusta perusteltua siirtää sairaanhoitovakuutuksesta samalle taholle joka vastaa terveystalveluiden järjestämisestä. Muutoksella voisi ehkäistä haitallista osaoptimointia, jossa terveystalveluita järjestettäessä ei oteta huomioon niiden vaikutuksia matkakustannuksiin. Palvelujen järjestämistä kehitettäessä olisi yhtenä osatekijänä otettava huomioon myös potilaiden matkakustannusten vähentäminen.

Leikkausten kohdentuminen

Hammashoidon korvaustason lasku 6,8 prosenttiyksiköllä tarkoittaa todellisen korvaustason asettumista alle 25 prosentin tasolle, kun se vuonna 2013 oli 31,8 prosenttia. Hammashoidon korvauksista ollaan leikkaamassa siis neljäsosa pois, jota on pidettävä kohtuuttoman suurena leikkauksena. Tämän muutoksen yhteiskunnallisia vaikutuksia tai vaikutuksia kansalaisten asemaan ei esityksessä lainkaan pohdita.

Matkakustannusten korvauksien leikkauksista palkansaajakeskusjärjestöt toteavat, että niitä on jo toistuvasti leikattu. Kuitenkin nyt niitä ehdotetaan leikattavaksi lisää samalla kun terveystalveluita keskitetään. Näin leikkaukset kohdentuvat nimenomaan syrjäseuduilla asuviin ikääntyviin. Perustellusti voidaan epäillä palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden heikkenevän ehdotettujen toimien seurauksena. Vähintäänkin esityksessä olisi tullut arvioida ehdotettujen leikkausten vaikutusta terveystalveluiden saatavuuteen ja potilaiden yhdenvertaisuuteen.

Työurien pidentämiseksi samoin kuin asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn sekä hyvinvoinnin parantamiseksi kuntoutuksen kehittämistä tulee jatkaa. Myös kuntoutuksen eri toimijoiden välistä yhteistyötä tulee edelleen parantaa. Valtiontalouden tiukassa tilanteessa esitetään harkinnanvaraiseen kuntoutukseen suunnattujen resurssien minimimäärän supistamista. Se saattaa kuitenkin johtaa kustannuksien kasvuun muissa menoerissä. Tästä syystä ehdotamme, että Kela, STM ja eduskunta seuraavat kuntoutusmäärärahojen kehitystä sekä kuntoutuksen tehokkuutta ja vaikuttavuutta säännöllisesti vuosittain. Tarvittaessa kuntoutusmäärärahoja on voitava lisätä, jos työkyvyn tukitoimet sekä asiakkaiden toimintakyky ja hyvinvointi sitä edellyttävät.

Muutaman vuoden aikalisä laajempaa uudistusta varten

Sairausvakuutuksen rahoituksen uudistamista ei pidä tehdä vakuutettujen vahingoksi hallituksen yksipuolisilla päätöksillä. Asiasta pitää voida neuvotella kolmikantaisesti niin, että myös muut vaihtoehdot rahoitusjärjestelmän uudistamiseen ovat aidosti pöydällä.

Palkansaajakeskusjärjestöt STTK ja Akava vaativat, että rationaalisen lääkehoidon laajaa toimenpidekokonaisuutta selvitetään pikaisesti. Tavoitteena tulee olla lääkehoidon kustannuksien ja korvauksien

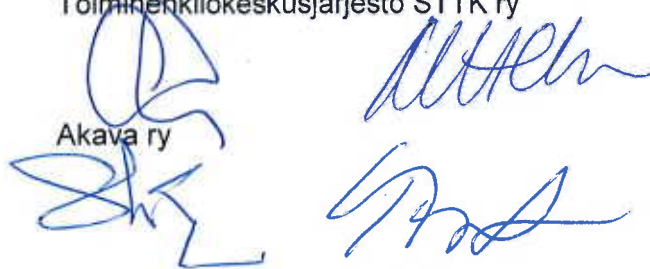
Työläjäjärvi, Ilveskivi

25.8.2014

hallinta niin, että varmistetaan turvallinen, laadukas ja kustannustehokas lääkehoito.

Palkansaajakeskusjärjestöt STTK ja Akava toteavat, että rahoitusosuuksien muutos on perusteltua tehdä määräaikaisena, kuten nyt on esitetty. Määräaikaisen lain aikana on aikaa perusteellisempaan keskusteluun kustannuksien ja korvauksien hallinnasta sekä palvelu- ja rahoitusjärjestelmästä, jossa voidaan tarkastella miten rahoitus tulee jakaa vakuutettujen, työnantajien, valtion ja sote-alueiden kesken.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Akava ry

Lisätietoja

Sosiaali- ja terveystieteiden asiantuntija
Riitta Työläjäjärvi, STTK, riitta.tyolajarvi@sttk.fi
Lakimies Paula Ilveskivi, Akava, paula.ilveskivi@akava.fi